

بازنمایی سبک زندگی اسلامی - ایرانی در سریال پرده‌نشین

نویسندگان:

شیرین آیینی‌مند

(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق)

رضا داودی

مؤسسه انتشاراتی مشق شب

سرشناسه	: داودی، رضا، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: بازنمایی سبک زندگی اسلامی- ایرانی در سریال پرده‌نشین / نویسنده رضا داودی.
مشخصات نشر	: تهران: مشق شب، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۵۲-۶۵-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۲۳۱] - ۲۳۵؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: سریال‌های تلویزیونی -- ایران -- قرن ۱۴ -- تاریخ و نقد
موضوع	: پرده‌نشین (برنامه تلویزیونی)
موضوع	: Pardeh neshin (Television program) -
موضوع	: Television series--Iran--20th century--History and criticism
موضوع	: تلویزیون -- ایران -- برنامه‌ها -- نمونه پژوهی
موضوع	: Television programs -- Iran-- Case studies
موضوع	: شیوه زندگی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Lifestyles -- *Religious aspects
رده بندی کنگره	: PN۱۹۹۲/۳ - ۱۱۹۵۲ الف
رده بندی دیویی	: ۷۹۱/۲۰۱ - ۶۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۳۵۸۸۳

مؤسسه انتشاراتی مشق شب

نام کتاب: بازنمایی سبک زندگی اسلامی - ایرانی در سریال پرده‌نشین
 نویسندگان: دکتر لیلا نیرومند، رضا داودی
 نظارت بر امور اجرایی: رضا هوشمند
 طراح جلد و صفحه آرا: آیدین علی بیگی
 شمارگان: ۱۰۰۰
 نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۵
 قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۵۲-۶۵-۹

تهران، خیابان انقلاب، ابتدای خیابان قدس
 ساختمان آنتول فرانس (شماره ۳) واحد ۱۱
 تلفن تماس: ۱۷ - ۶۶۹۶۲۵۱۶ - ۶۶۴۸۸۸۲۰
www.mashgheshabpub.ir

فهرست

۱۳	مقدمه
۱۵	فصل اول
۱۵	کلیات
۱۷	بیان مسئله
۲۰	تعریف مفاهیم
۲۸	سبک زندگی
۳۰	سبک زندگی اسلامی
۳۱	بازنمایی
۳۳	نشانه‌شناسی
۳۳	سریال پرده‌نشین
۳۵	فصل دوم
۳۵	ادبیات نظری

۳۷		مقدمه
۳۷		تحقیقات پیشین
۴۵		ادبیات نظری
۴۵		تعریف بازنمایی
۴۷		استوارت هال و نظریه بازنمایی
۵۳		دو استراتژی مهم بازنمایی
۵۳		کلیشه‌سازی
۵۶		طبیعی‌سازی
۵۸		ویزیون بازنمایی
۶۱		یک زندگی: مانات رهبر معظم انقلاب
۶۴		بررسی سری: مفهوم سبک زندگی
۷۰		بورديو، تحلیل مصداق و سبک زندگی
۷۸		مؤلفه‌ها و شاخص‌های یک زندگی
۸۵		سبک زندگی اسلامی
۸۶		منابع استخراج مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی
۸۷		قرآن کریم
۸۸		سیره پیامبر اعظم
۸۹		جوامع روایی و حدیثی
۹۲		شاخص‌های سبک زندگی اسلامی
۹۳		مؤلفه‌های سبک زندگی فردی
۹۵		هدف از آفرینش انسان
۹۵		آراستگی و پاکیزگی
۹۶		ازدواج
۹۶		سبک زندگی زناشویی
۹۷		حجاب مایه عفاف و مصونیت

۹۷	صله رحم
۹۷	سبک زندگی اجتماعی
۹۷	شیوه معاشرت اجتماعی مؤمنان
۹۸	روابط زن و مرد
۹۸	الگوی مصرف
۹۸	مال اندوزی
۱۰۱	فصل سوم
۱۰۱	روش تحقیق
۱۰۳	۳- روش تحقیق
۱۱۰	نظام‌های نشانه‌شناسی سینما
۱۱۰	نشانه‌های تصویری
۱۱۱	نشانه‌های حرکتی
۱۱۲	نشانه‌های زبان‌شناسیک (گفتار و نوشتاری)
۱۱۳	آواها و موسیقی
۱۱۴	رمزگان سینمایی
۱۱۴	رمزگان فرهنگی
۱۱۶	رمزگان تخصصی
۱۱۶	رمزگان شخصی
۱۱۷	تحلیل سازه (الگوی سلیبی و کادوری)
۱۱۷	تحلیل میزانشن
۱۱۸	رمزهای فنی
۱۱۸	اندازه نما
۱۱۹	زاویه دوربین
۱۲۰	رمزهای ترکیب‌بندی
۱۲۱	رمزهای نورپردازی

۱۲۱	رمزهای رنگ
۱۲۳	جدول ۱-۳- الگوی سلبی و کادوری
۱۲۴	الگوی نشانه‌شناسی بارت
۱۲۶	جدول ۲-۳- دلالت اولیه و ثانویه
۱۲۶	۱. دال
۱۲۶	۲. مدلول
۱۲۶	۳. نشانه
۱۲۶	A. دال
۱۲۶	۱. مدلول
۱۲۶	۲. نشانه
۱۳۰	دلالت اولیه EP
۱۳۰	دلالت ضمنی RC (TRC)
۱۳۱	رمزگان‌ها در الگوی وایی بارت
۱۳۱	رمزگان هرمنوتیکی
۱۳۲	رمزگان واحدهای کمینه معنایی یا نشانه‌ها
۱۳۲	رمزگان نمادین
۱۳۲	رمزگان کنشی
۱۳۳	رمزگان فرهنگی یا ارجاعی
۱۳۳	جامعه آماری
۱۳۴	روش نمونه‌گیری و حجم نمونه
۱۳۶	پایایی و روایی تحقیق
۱۳۹	فصل چهارم
۱۳۹	یافته‌ها
۱۴۱	معرفی سریال پرده‌نشین
۱۴۴	جدول ۱-۴- رمزگان بارت در اولین صحنه فیلم

جدول ۲-۴	رمزگان بارت در دومین صحنه فیلم	۱۴۸
جدول شماره ۳-۴	رمزگان بارت در سومین صحنه فیلم	۱۵۲
جدول شماره ۴-۴	رمزگان بارت در چهارمین صحنه فیلم	۱۵۶
جدول شماره ۵-۴	رمزگان بارت در پنجمین صحنه فیلم	۱۶۰
جدول شماره ۶-۴	رمزگان بارت در ششمین صحنه فیلم	۱۶۳
جدول شماره ۷-۴	رمزگان بارت در هفتمین صحنه فیلم	۱۶۶
جدول شماره ۸-۴	رمزگان بارت در هشتمین صحنه فیلم	۱۷۰
جدول شماره ۹-۴	رمزگان بارت در نهمین صحنه فیلم	۱۷۳
جدول شماره ۱۰-۴	رمزگان بارت در دهمین صحنه فیلم	۱۷۷
جدول شماره ۱۱-۴	رمزگان بارت در یازدهمین صحنه فیلم	۱۸۰
جدول شماره ۱۲-۴	رمزگان بارت در دوازدهمین صحنه فیلم	۱۸۳
جدول شماره ۱۳-۴	رمزگان بارت در سیزدهمین صحنه فیلم	۱۸۶
جدول شماره ۱۴-۴	رمزگان بارت در چهاردهمین صحنه فیلم	۱۸۸
جدول شماره ۱۵-۴	رمزگان بارت در پانزدهمین صحنه فیلم	۱۹۱
جدول شماره ۱۶-۴	رمزگان بارت در شانزدهمین صحنه فیلم	۱۹۳
جدول شماره ۱۷-۴	رمزگان بارت در هفدهمین صحنه فیلم	۱۹۷
جدول شماره ۱۸-۴	رمزگان بارت در هجدهمین صحنه فیلم	۲۰۰
جدول شماره ۱۹-۴	رمزگان بارت در نوزدهمین صحنه فیلم	۲۰۲
جدول شماره ۲۰-۴	رمزگان بارت در بیستمین صحنه فیلم	۲۰۵
جدول شماره ۲۱-۴	رمزگان بارت در بیست و یکمین صحنه فیلم	۲۰۷
جدول شماره ۲۲-۴	رمزگان بارت در بیست و دومین صحنه فیلم	۲۰۹
فصل پنجم		۲۱۱
بحث و نتیجه گیری		۲۱۱
مقدمه		۲۱۳
سبک زندگی و چگونگی ارائه آن		۲۱۳

نگرش اسلامی به هستی	۲۱۴
نیت صالح در امور	۲۱۵
توسل و توکل به ائمه	۲۱۵
اسلام و وظیفه دفاعی و امنیتی	۲۱۶
اسلام و نظارت اجتماعی	۲۱۶
رعایت حقوق همسایه و ضرورت مدار	۲۱۷
نگرش اسلامی به مشکلات (آزمایشی بودن مشکلات)	۲۱۸
حادثه کربلا، عنصر بیداری در فرهنگ اسلامی ایران	۲۱۹
اسلام و خائستیزی	۲۱۹
اسلام و خانواده	۲۲۰
ضرورت احترام به مادر و پدر	۲۲۲
اقتصاد در اسلام	۲۲۲
کسب حلال: مذمت مکر غیر	۲۲۳
توزیع اقتصادی در جامعه	۲۲۴
تأکید بر تولید	۲۲۴
مذمت طمع و ضرورت حفظ اعدال	۲۲۴
حفظ آبروی مؤمن در اسلام	۲۲۵
اصلاح سبک زندگی و ساده‌زیستی حاکمان و رعیت	۲۲۵
دریافت	۲۲۶
منابع	۲۲۶

بشر همواره به دنبال الگوهایی بوده که او را به «سعادت» برساند. انسان در مسیر دستیابی به سعادت، الگوهای زیادی را تجربه کرده و دستاوردهای زیادی نداشته است. مجموعه این تجربیات و دستاوردها تحت عنوان فرهنگ معرفی می‌شود. در جدیدترین تعاریف از فرهنگ، ارتباط نزدیکی بین فرهنگ و عریقت زیست^۱ دیده می‌شود که ارتباط نزدیکی هم با مفهوم سبک زندگی دارد. کتاب حاضر با هدف شناخت چگونگی بازنمایی سبک زندگی ایرانی اسلامی در سریال پرده‌نشین و با استعانت از روش پژوهش کیفی «نشانه‌شناسی»^۲ به انجام رسیده است. متن مورد بررسی در این پژوهش کل سریال پرده‌نشین در ۳۱ قسمت است. در نتیجه واحد تحلیل در این کتاب کلیت سریال پرده‌نشین خواهد بود. از میان ۳۱ قسمت سریال مورد نظر ۲۲ صحنه با روش تحلیل نشانه‌شناسانه مورد بررسی قرار گرفته‌اند. نظریه‌های مورد استفاده در این پژوهش نظریه بازنمایی و تئوری‌های مربوط به سبک زندگی، سبک زندگی اسلامی است. نظریات مربوط به سبک زندگی اسلامی از «قرآن»، «روایات»، «شیوه زیست بزرگان دین» و «احادیث» استخراج شده‌اند. نتایج نشان می‌دهد سریال پرده‌نشین، با تأکید بر مقولاتی مانند قناعت و ساده‌زیستی، نگرش اسلامی به هستی، نیت صالح در امور، نظارت اجتماعی افراد، خرافه‌ستیزی، تأکید بر نهاد خانواده، مذمت کسب مال

غیر، توزیع اقتصادی در جامعه، مذمت طمع و ضرورت حفظ اعتدال و حفظ آبروی مؤمن، بازنمایی کننده نوعی از «سبک زندگی مؤمنانه» است. امروزه سبک زندگی را تعیین کننده ترین عامل فرهنگی در جوامع می دانند. مفهوم سبک زندگی بسته به زاویه دید به آن مفاهیم متفاوتی را در بر می گیرد و تعاریف متفاوتی دارد. از نگاه متفکران مسلمان، مکتب اسلام دارای الگوی خاصی برای زندگی فردی و اجتماعی است که با مفهوم سبک زندگی امروزی ارتباط بسیار نزدیکی دارد.

«یکی از ابعاد پیشرفت با مفهوم اسلامی عبارت است از سبک زندگی کردن. رفتار اجتماعی، شیوه زیستن و ... تمدن نوین اسلامی دو بخش دارد: یک بخش، بخش ابزاری است؛ یک بخش دیگر، بخش متنی و اصلی و اساس است. بخش حقیقی آن چیزهایی است که متن زندگی را تشکیل می دهد تا همه سبک زندگی است.» (مقام معظم رهبری، ۱۳۹۱)

امروزه تلویزیون، عضو از خانواده شده است و افراد ساعات زیادی از عمر خود را صرف تماشای برنامه های آن می کنند. همچنین تلویزیون به عنوان معرفی کننده و به چینه سبک ای گوناگون زندگی می تواند افراد را در درونی سازی و پذیرش سبک های گوناگون زندگی، متقاعد سازد.

زندگی داودی